

Diogelwch Personol – Canllaw i Gynghorwyr

Mae'r berthynas rhwng Cynghorwyr a'u cymunedau yn ganolog i'r hyn mae'n ei olygu i fod yn Gynghorydd. Mae'r cyswllt wyneb i wyneb pan mae etholwyr yn gallu rhannu problemau a phryderon yn hanfodol i ddatblygu eu perthynas. Mae'r canllaw hwn yn anelu i helpu Cynghorwyr i ymgymryd â'u rôl yn ddiogel ac yn effeithiol.

Rôl bwysig Cynghorwyr yw cadw mewn cysylltiad â'u cymunedau. Mae hyn yn cynnwys helpu unigolion gydag unrhyw broblemau sydd ganddynt. Yn aml mae hyn yn ymestyn y tu hwn i ddarparu gwasanaethau'r Cyngor yn unig. Mae'r cysylltiadau hyn fel arfer yn cynnig boddhad ac nid ydynt yn wrthwynebol. Mae Cynghorwyr yn dod yn brofiadol yn tawelu meddwl ac yn trin ac yn cydymdeimlo gyda thrigolion blin a rhwystredig sy'n aml yn troi at eu cynrychiolydd etholedig pan fyddant yn teimlo nad ydynt yn cyrraedd unman i ddatrys eu problemau drwy sianelau eraill.

Nid diben y canllaw hwn yw gwneud Cynghorwyr yn nerfus, ond i osod pa fesurau diogelwch personol y gellir eu cymryd i atal a delio gyda'r amgylchiadau prin hynny pan fyddant mewn sefyllfaoedd pryd maent yn bryderus am eu diogelwch. Yn gyffredinol, mae'r canllaw yn dilyn cyngor a roddwyd i eraill sydd drwy rinwedd dyletswyddau cyhoeddus neu gyflogaeth, yn cwrdd â llawer o bobl nad ydynt yn eu hadnabod.

Diogelwch Car a Pharcio

Rydych angen cymryd yr un rhagofalon â'r rhan fwyaf o berchnogion ceir:

- Gwnewch yn siwr fod gennych allweddi yn eich dwylo neu o fewn cyrraedd;
- Meddyliwch os bydd ardal yn dywyll ac yn ynysig pan fyddwch yn dychwelyd i'r car; Parciwch lle bo'n bosibl, o dan oleuadau stryd;
- Cloiwch ddrysau'r car pan fyddwch yn mynd i mewn i'r car;
- Ewch â bocsys/bagiau i'r car pan fydd pobl eraill o gwmpas;
- Ceisiwch barcio ar yr ochr chwith o'r ffordd yn wynebu'r ffordd yr ydych yn dymuno gyrru i ffwrdd; mewn cul de sac peidiwch â pharcio yn wynebu'r pen pellaf;
- Ceisiwch barcio mewn lle na fyddwch yn cael eich cau i mewn;

Delio gydag Etholwyr Emosiynol

Mae'n anochel y bydd rhai pobl y byddwch yn cwrdd â nhw yn flin neu'n ofidus. Byddwch angen bod yn barod i ddelio gyda phob math o emosiwn. Er enghraifft, mae'n werth cael hancesi papur wrth law.

Mae Cynghorwyr yn gorfod datblygu'r sgil tawel o fod yn bryderus am broblemau etholwyr heb gymryd gormod o ran feu eu bod yn rhy emosiynol i allu helpu. Bydd cadw'n dawel wrth wynebu beth bynnag ddaw yn eich helpu chi a'ch etholwyr.

Efallai y byddwch yn gweld bod yna sylwadau hiliol neu ymosodol. Os byddant wedi eu cyfeirio atoch chi – peidiwch ag ymateb – bydd hyn ond yn gwneud y sefyllfa yn waeth. Yn hytrach, dewch â'r cyfweliad i ben gynted â phosibl. Os ydynt yn sylwadau mwy cyffredinol, dylech ddatgan nad yw hyn yn dderbyniol ac na allwch barhau â'r cyfweliad. Yn aml bydd hyn yn arwain at ymddiheuriad.

Cymorthfeydd Ward

Lle cynhelir cymorthfeydd ward, bydd y trefniadau a wneir gan bob Cynghorydd yn amrywio yn ôl amgylchiadau lleol a bydd Cynghorydd yn ffodus yn dod o hyd i eiddo i'w cymhorthfa sy'n diwallu pob agwedd o arferion da a sydd hefyd yn hygyrch i'w hetholwyr. Dyma awgrymiadau ar sut i wneud cymhorthfa yn ddiogel ac yn effeithiol. Bydd y rhan fwyaf o Gynghorwyr yn mynd drwy eu gwasanaeth cyfan ar y Cyngor heb fynegi unrhyw broblemau ond gall rhoi ychydig o amser i baratoi a chynllunio leihau'r risg bach ymhellach.

Yr Hanfodion

1	Peidiwch â chynnal cymorthfeydd ar ben eich hun mewn adeilad sy'n wag fel arall. Ceisiwch gael rhywun yno fel derbynnydd. Nid yn unig mae hyn yn eich gwneud yn fwy diogel, ond mae hefyd yn ei gwneud yn llawer haws rheoli cymhorthfa brysur. Os ydych yn cynnal cymorthfeydd ar ben eich hun, trafodwch sut y gellir newid hyn gyda chyd Gynghorwyr neu Swyddogion y Cyngor.
2	Os na allwch osgoi cynnal cymorthfeydd ar ben eich hun, gwnewch yn siŵr eich bod yn cofio rhai canllawiau syml. Dylai cynllun yr ystafell fod yn addas i chi e.e. dylech eistedd ger y drws gyda'r etholwr yn eistedd ar ochr arall y bwrdd. Mae'n well gosod y cadeiriau ar ongl o 45 gradd (gall gosod cadeiriau yn uniongyrchol gyferbyn fod yn wrthdrawiadol).
3	Os nad oes yna ystafell aros ar wahân, ceisiwch sicrhau bod yr etholwyr sy'n aros mor bell â phosibl oddi wrth y sawl yr ydych yn siarad gyda nhw.
4	Gwnewch yn siŵr nad oes yna unrhyw eitemau trwm yn yr ystafell y gellir eu defnyddio fel arf.
5	Hysbyswch yr Heddlu pryd a lle mae eich cymorthfeydd yn cael eu cynnal.
6	<p>Os ydych yn y broses o chwilio am eiddo addas i gynnal cymhorthfa, ceisiwch ddod o hyd i le gyda chymaint â phosibl o'r nodweddion canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">• Eiddo'r Cyngor (e.e. canolfannau cymunedol) yn ystod oriau agor neu eiddo arall lle mae yna lawer o bobl eraill o gwmpas.• Eiddo lle mae enwau unrhyw ymwelwyr â Chynghorwyr yn cael eu cofnodi.• Eiddo lle mae yna ystafell aros gyfforddus.• Ceisiwch sicrhau bod yr ystafell (cyfweld) cymhorthfa:<ul style="list-style-type: none">○ Yng ngolwg y dderbynfa neu fan cyhoeddus;○ Wedi'i chysylltu â'r dderbynfa drwy larwm a bod yna drefn i ddelio gyda galw am gymorth;○ Panel gweld yn y drws;○ Modd o ddianc yn gyflym ac nid yw unrhyw ymwelwyr yn gallu cloi'r drws o'r tu mewn.

Galwyr Personol

Mae'r rhan fwyaf o Gynghorwyr yn ceisio cynnal cydbwysedd rhwng eu bywydau personol a chyhoeddus ac nid ydynt yn dymuno annog unrhyw alwyr yn eu cartrefi preifat. Mae cyhoeddusrwydd da ynglŷn â sut i gysylltu â Chynghorwyr a manylion cymorthfeydd ward yn lleihau'r siawns y alwyr diangen.

Post

Fel gyda galwadau ffôn, mae Cynghorwyr ar adegau prin yn gallu bod yn darged llythyrau dienw maleisus. Dylai unrhyw lythyrau o'r fath gael eu rhoi i'r Heddlu ar unwaith.

Ymweliadau â'r cartref

Mae Cynghorwyr yn ymweld â thrigolion yn eu cartrefi weithiau, yn arbennig pobl hŷn, anabl neu os ydynt eisiau gweld dros eu hunain yr amodau sy'n destun cwynion.

Mae pob Cynghorydd yn penderfynu pa un a ddylid cynnal ymweliad penodol, yn arbennig os nad yw'r Cynghorydd yn adnabod y sawl mae'n ymweld â nhw. Mae'r rhan fwyaf o Gynghorwyr yn ymddiried yn eu greddf eu hunain o ran cwrdd â rhywun ar ben eu hunain ai peidio.

Weithiau bydd yn well gan y Cynghorydd fynd gyda chydweithiwr ward neu wahodd yr unigolyn i le mwy cyhoeddus. Mae bob amser yn ddoeth cadw cofnod o lle rydych chi. Os oes angen, gallwch adael i'r unigolyn yr ydych yn ymweld â nhw wybod bod yna gofnod o'r fath neu bod disgwyl i chi fod mewn lle arall ar amser penodol ac ati neu wneud galwad ar eich ffôn symudol yn ystod yr ymweliad.

Galwadau Ffôn Maleisus a Niwsans

Mae Cynghorwyr yn cael ambell alwad niwsans neu ymosodol. Er mae galwadau o'r fath yn debyg o fod yn brin, gallwch fod yn darged galwr dienw parhaus gyda malais yn erbyn y Cyngor. Bydd y galwadau hyn yn derbyn sylw yn unol â chyngor yr Heddlu:

- Cadwch y galwr yn siarad;
- Nodwch unrhyw gliwiau a roddir gan y galwr fel rhyw, oed, acen, ac ati.;
- Gwrandewch am unrhyw gliwiau o ran bwriad y galwr;
- Ysgrifennwch y manylion ar unwaith i gynorthwyo'r heddlu yn nes ymlaen;
- Gwrandewch am sŵn yn y cefndir a all ddarparu gwybodaeth werthfawr (e.e. sŵn rheilffordd, sŵn diwydiannol, peiriannau, cerddoriaeth, anifeiliaid);
- Hysbysu'r Heddlu;
- Hysbysu'r Cyngor.

Rhoi Gwybod am Ddigwyddiadau

Dylid rhoi gwybod am unrhyw achos o bryder, hyd yn oed os yw'n fân neu 'bron â digwydd' i'r Heddlu a'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd. Mae hyn yn galluogi'r awdurdod i fonitro a phenderfynu os oes angen cymryd unrhyw gamau i atal ailddigwyddiad. Efallai y byddwch yn ystyried y byddai'n werth rhybuddio cydweithwyr ward hefyd.

Manylion Cyswilt mewn Argyfwng

Cynghorir eich bod yn darparu'r wybodaeth hon i'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd os bydd angen cysylltu â'ch teulu neu berthynas agosaf os bydd yna argyfwng.